

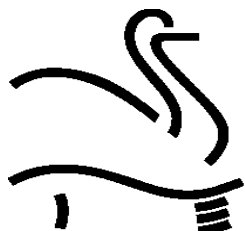
Datum: 5-1-2022 Registratienummer: 1839856
Betreft: Reactie College op AWP-gespreksnota "Kaderstelling Groot Onderhoud HDSR"
Van: College D&H
Aan: Commissie SKK
CC:

Aanleiding

De Algemene Waterschapspartij (AWP) heeft de gespreksnota "Kaderstelling groot-onderhoud HDSR" opgesteld en het college verzocht dit ter bespreking te agenderen voor de commissie SKK. Het doel is een bespreking van de mandaatregeling rond de uitvoering van groot onderhoud door HDSR. Het gaat daarbij om een bredere bestuurlijke meningsvorming over alle groot-onderhoudsprogramma's.

De ambtelijke organisatie ontwikkelt momenteel een structuur voor nieuwe randvoorwaarden, uitgangspunten en kaders voor de Groot onderhoudsplannen (GOP's). Aanleiding is dat binnen het programmamodel van een (voortrollend) GOP geen vast moment geborgd is, waarbij deze kunnen worden geactualiseerd. Het gaat over randvoorwaarden, uitgangspunten en kaders waarin bijvoorbeeld wordt vastgelegd hoe duurzaamheidsdoelen verwerkt worden en hoe keuzes worden gemaakt bij het afwegen van (technische) alternatieven. Deze ontwikkeling sluit aan op het bespreekpunt dat de AWP-fractie is ingediend.

De bredere structuur die momenteel wordt ontwikkeld, zal aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. Dit zal de eerste helft van 2022 ter behandeling worden geagendeerd. Het doel van deze notitie is om de commissie (alvast) te informeren over de uitwerkingsrichting, die de ambtelijke organisatie voor ogen heeft, met betrekking tot de kaderstellende positie van het bestuur binnen de GOP's.

Groot onderhoudsplannen HDSR

Voor instandhouding van assets bestaan binnen HDSR Groot Onderhoudsplannen (GOP's). Het doel van de GOP's is om de bestaande (normatieve) functie van objecten in stand te houden, danwel deze objecten te laten voldoen aan gewijzigde (wettelijke) normen en randvoorwaarden. Voor de uitvoering van groot onderhoud kent HDSR de onderstaande onderhoudsplannen.

GOP Watersystemen

Om de waterpeilen te handhaven, om op waterkwaliteit te sturen en om varen mogelijk te maken heeft het waterschap watergangen, oevers, vispassages, peilregulerende kunstwerken zoals gemalen, stuwen, inlaten en sluizen in beheer. Samen vormen deze objecten het watersysteem. Aan de bedrijfszekerheid van de oevers en (peilregulerende) kunstwerken worden hoge eisen gesteld. Om het benodigd onderhoud project- en planmatig uit te kunnen voeren is het voortrollende GOP-watersystemen opgesteld.

GOP Baggeren

Watergangen zijn natuurlijk essentiële onderdelen van het watersysteem. Om deze op diepte te houden, waardoor de wateraanvoer en -afvoer worden geborgd, is baggeren noodzakelijk. Het waterschap is verantwoordelijk voor het baggeren van de primaire watergangen (ca 1500 km) en voor het baggeren van secundaire watergangen (ca 50 km). Periodiek wordt dit baggerwerk uitgevoerd volgens een baggerprogramma. Dit GOP-baggeren is voortrollend.

GOP Regionale waterkeringen

HDSR beheert 330 kilometer regionale waterkeringen. De belangrijkste taak is om ervoor te zorgen dat deze waterkeringen voldoen aan de waterveiligheidseisen. Dit betekent dat waterkeringen die op een zeker moment niet meer voldoen, zullen worden verbeterd. Daarnaast wordt preventief periodiek onderhoud uitgevoerd om te voorkomen dat ze op een zeker moment niet meer aan de norm voldoen. Deze opgave is ondergebracht in het Groot Onderhoudsplan Regionale Waterkeringen (GOP-RWK). Het op orde brengen en houden van de regionale waterkeringen valt onder het toezicht van de provincies. In het uitvoeringsbesluit West-Nederland is vastgelegd met welke frequentie de waterkeringen op veiligheid worden getoetst en op welk moment de afgekeurde waterkeringen weer op orde moeten zijn gebracht.

GOP Primaire waterkering

Het GOP primaire waterkering (GOP-PWK) is bestemd voor het in stand houden van de primaire waterkering langs de Neder-Rijn en Lek. Het betreft de uitvoering van groot onderhoud, zodat de dijk blijven functioneren. Omdat project Sterke Lekdijk binnen afzienbare termijn zal worden gerealiseerd, zijn de laatste jaren binnen het GOP-PWK enkel 'geen spijt' maatregelen uitgevoerd. Het betreft werkzaamheden die voor het functioneren van de dijk op korte termijn noodzakelijk waren, of werkzaamheden, die buiten de versterkingsopgave van project Sterke Lekdijk vallen.

GOP Zuiver

HDSR is verantwoordelijk voor het transport en de zuivering van het afvalwater binnen het beheergebied. Voor de uitvoering van deze taak beschikt het waterschap over rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's), rioolgemalen en persleidingen. Om het groot onderhoud van deze objecten planmatig aan te pakken bestaat het (voortrollend) GOP Zuiver.

Besluitvorming GOP's

Onderstaand is de besluitvormingslijn ten aanzien van de GOP's beschreven.

Algemeen bestuur

De Groot Onderhoudsplannen (GOP's) binnen HDSR worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Daarbij worden hoofdzakelijke kaders zoals scope, doorlooptijd en krediet vastgelegd. Bij de uitvoering van het groot onderhoud is de ambtelijke organisatie daarnaast gebonden aan de bestuurlijke kaders en criteria.

Mits de groot onderhoudsopgave tot stand wordt gebracht binnen deze kaders en criteria, vindt met betrekking tot de GOP's geen nadere expliciete besluitvorming plaats binnen het Algemeen Bestuur. Andersom betekent dat ook dat wanneer hiervan wordt afgeweken, dit ter besluitvorming wordt voorgesteld aan het Algemeen Bestuur.

Rapportage over de voortgang van de GOP's aan het Algemeen Bestuur vindt plaats middels de P&C-cyclus (voorjaarsnota, BURAP en jaarverslag) of via de bestuursinformatiebrief.

Bij bepaalde projecten is het Algemeen Bestuur nadrukkelijker betrokken. Het betreft veelal op zichzelf staande projecten die niet binnen de onderhoudsprogramma's vallen, terwijl deze projecten wel degelijk direct een relatie hebben met de instandhouding van de betreffende assets. Voorbeelden hiervan zijn project Sterke Lekdijk, de KWA+ en RWZI Utrecht. Deze projecten kennen een verhoogd risicoprofiel doordat sprake is van een omvangrijke investering, grote externe bijdragen zoals de HWBP-subsidie of de realisatie van significante functiewijzigingen in het (water)systeem.

Commissie SKK/BMZ

De commissies SKK/BMZ gelden als voorportaal voor het Algemeen Bestuur. De commissies ondersteunen vanuit hun eigen expertise het bestuur bij het nemen van besluiten. Ook de groot onderhoudsplannen worden in de commissie behandeld, voordat behandeling en vaststelling door het algemeen bestuur plaatsvindt. Onderdeel van deze behandeling zijn de kaders die gedurende de looptijd van het betreffende GOP van toepassing zijn.

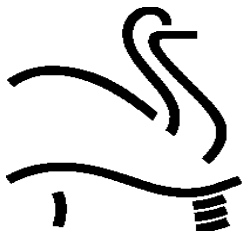
Buiten de rol van de commissie in de besluitvormingslijn, kan het Dagelijks Bestuur ervoor kiezen de commissie te consulteren over bepaalde kwesties of dilemma's. Aanleiding kan zijn dat binnen een project tegenstrijdige (bestuurlijke) belangen optreden of sprake is van (bestuurlijke) gevoeligheden binnen de omgeving. Het college toetst in dat geval de voorkeur van het Algemeen Bestuur voor de te treffen oplossingen, alvorens het college een besluit neemt. Aangezien de GOP's zijn bestemd voor de uitvoering van (vervangend) onderhoud, aan bestaande assets met bestaande functies, komt consultatie van de commissie hierover in praktijk niet vaak voor.

Dagelijks bestuur

De besluitvorming, die in het Dagelijks Bestuur plaatsvindt, wordt bepaald door de (financiële) omvang van het betreffende onderhoudsproject en de impact op de omgeving. Wanneer bij de uitvoering van (vervangend) groot onderhoud de fysieke vorm en/of het ruimtebeslag van het object wijzigt, dient een projectplan Waterwet te worden opgesteld. Het projectplan wordt door het Dagelijks Bestuur ter inzage gelegd en stelt eenieder in de gelegenheid om in te spreken op de wijzigingen die voorgesteld worden. Na afloop van de inspraakprocedure stelt het Dagelijks Bestuur het projectplan Waterwet definitief vast.

Ambtelijke organisatie

Projecten waarbij de oorspronkelijke fysieke vorm, het ruimtebeslag en primaire functie van het object in stand gehouden wordt, vindt geen bestuurlijke besluitvorming plaats. Het bestuur heeft immers reeds besloten dat groot onderhoud binnen bepaalde kaders mag worden uitgevoerd bij de vaststelling van het groot onderhoudsplan. De ambtelijke organisatie voert dit onderhoud autonoom uit. Ter validatie wordt doorlopend de betreffende portefeuillehouder geïnformeerd over de voortgang en de te maken keuzes binnen deze projecten.

Kaders en criteria

Het Algemeen Bestuur stelt de hoofdzakelijke kaders voor de grootonderhoudsplannen vast. Het betreft scope, doorlooptijd en krediet. Daarnaast zijn de onderhoudsplannen gebonden aan overige bestuurlijke kaders en ambities. Voor de uitvoering van het (vervangend) groot onderhoud vertaalt zich dat naar diverse criteria waaraan mogelijke oplossingen gewogen worden.

Scope

De doelmatigheid van een oplossing voor de scope geldt als randvoorwaarde. De gekozen oplossing dient de opgave (scope) te vervullen. Daarom dient iedere mogelijke oplossing realiseerbaar en beheersbaar te zijn. Realiseerbaar gaat over de technische maakbaarheid, de ruimtelijke inpassing in de omgeving en over de risico's van de uitvoering. Beheerbaarheid gaat over de toekomstige beheerinspanning en de beheerfrequentie. Een object dat niet beheerd kan worden, verliest na verloop van tijd zijn functie.

Tijd

De Groot Onderhoudsplannen hebben een vast looptijd of kunnen voortrollend zijn. De voortrollende GOP's worden jaarlijks verlengd. Binnen een vastgestelde looptijd dient een bepaalde opgave te worden voltooid. In sommige gevallen ligt hier bestuurlijke afspraak aan ten grondslag, zoals dat voor het op orde brengen van de primaire en regionale waterkeringen het geval is.

Krediet

De GOP's beschikken over een vastgesteld krediet. De realisatie van de scope dient binnen het beschikbaar gestelde investeringskrediet te worden gerealiseerd.

Overige kaders en criteria

Naast de bovenstaande primaire kaders worden diverse criteria gehanteerd bij de uitvoering van de GOP's. Samenvattend kan worden gesteld dat HDSR de GOP's, vanuit maatschappelijke context, verantwoord uitvoert. Denk hierbij aan kaders, randvoorwaarden en uitgangspunten op het gebied van duurzaamheid, milieu, biodiversiteit, omgeving, belevingswaarden, landschappelijke inpassing etc.